

Täysistunto

Torstai 11.3.2021 klo 17.50—18.44

Täysistunto alkoi klo 17.50. Täysistunto päättyi klo 18.44.

Puhetta johtivat toinen varapuhemies Juho Eerola (17.50—17.58) ja ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov (17.58—18.44).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Nimenhuudon sijasta merkittiin läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 11.3.2021 antanut hallituksen esitykset HE 29-32/2021 vp.

3. Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 86 ja 88 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöön otosta

Muu asia M 2/2021 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 1/2021 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 1/2021 vp. Nyt päätetään, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn vai sitä lyhyemmän ajan. — Perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Rinne.

Keskustelu

17.50 **Antti Rinne sd** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia! En tiedä, sainko puheenvuoron vai en, mutta...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Saitte.

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

Hyvä. — Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunnan mietintö koskee asetusta valmiuslain 86 ja 88 §:ien toimivaltuuksien käyttöönotosta. Kyseessä on valmiuslain 6 §:n mukainen käyttöönottoasetus. Asetuksessa on kyse toimivaltuuksista sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden ohjaamiseksi ja kunnan oikeudesta luopua terveydenhuoltolaissa säädettyjen kiireettömän hoidon määräaikojen noudattamisesta.

Valmiuslain 6 §:n mukaan eduskunta päättää, saako käyttöönottoasetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn vai sitä lyhyemmän ajan. Asetuksella käyttöön otettavat toimivaltuudet liittyvät terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn turvaamiseen.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti todennut, että terveydenhoitojärjestelmän toimintakyvyn säilyttäminen pandemian aikana on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta erittäin painava peruste, joka oikeuttaa poikkeuksellisen pitkälle meneviä, myös ihmisten perusoikeuksiin puuttuvia, viranomaistoimia.

Valtioneuvosto on ehdottanut, että tätä asetusta ei sovelleta Ahvenanmaalla. Tällaista rajausta ei kuitenkaan ole kirjoitettu asetuksen sanamuotoon, kuten valmiuslaki edellyttää. Asetuksen alueellista soveltamista on tämän johdosta rajattava muutoksella, jolla kumotaan asetuksen soveltaminen Ahvenanmaalla. Muilta osin asetus saa jäädä valiokunnan mielestä voimaan.

Perustuslakivaliokunnan mietintö on yksimielinen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Guzenina.

17.52 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Tämä 88 § antaa kunnille mahdollisuuden erikseen määritellyillä alueilla myöntää oikeuden poiketa terveydenhuollon kiireettömän hoidon määräajoista, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi, ja tästä perustuslakivaliokunta kävi hyvin perusteellisen keskustelun. Meillä on tuoreessa muistissa se, millä tavalla joissakin kunnissa on ihan muutama kuukausi sitten ikään kuin etupainotteisesti ajettu alas kiireetöntä hoitoa, mikä on johtanut sitten kasvavaan hoitovelkaan. Tällainen tilanne on täysin kestävä, ja on äärimmäisen tärkeää, että tämä perustuslakivaliokunnan huomio, painokas huomio, tästä asiasta otetaan siellä kunnissa kuuleviin korviin ja tiedostetaan, että tätä kyseistä hätävarotoimea ei voi ottaa käyttöön etupainotteisesti. Ihmiset tarvitsevat edelleen palvelunsa, ja vasta siinä vaiheessa, kun tilanne kriisiytyy, otetaan tämä mahdollisuus käyttöön.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Wallinheimo.

17.53 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Heti alkuun on paikallaan kiittää kollegoita hyvistä puheenvuoroista paitsi itse asiasta eli valmiuslakiin sisältyvien toimivaltuuksien soveltamisesta hallituksen esittämällä tavalla myös yleisesti koronatilanteesta. Ja unohtaa ei toki myöskään saa perustuslakivaliokuntaa näistä mietinnöistä. Vaikeista lähtökohdista ja erityisesti aikapaineesta huolimatta olette tehneet hyvää työtä.

Aivan kuten PeVin mietinnössä todetaan, tautitilanteemme perustee vahvasti valmiuslain 86 ja 88 §:ien toimivaltuuksien käyttöönottoa. Kyse on pohjimmiltaan meidän terveydenhuollon toimintakyvyn turvaamisesta tilanteessa, jossa koronaepidemia leviää aiempaa herkemmin väestössä. Vahvistetut toimivaltuudet antavat viranomaisille paremmat lähtökohdat pitää epidemia kurissa ja varmistaa, että kaikki koronaan sairastuneet saavat

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

mahdollisimman hyvää hoitoa. Toki erityisesti 88 §:n soveltamiseen liittyy myös vaikeita haasteita. Isoin huoli on siitä, kasvaako nyt tämän päätöksen myötä hoitovelka entisestään — hoitovelkaa kun on edelleen merkittävästi jäljellä edellisenkin poikkeusolon jäljiltä. Olisikin kiintoisaa tietää se, miten hallitus aikoo turvata sen, että koronaepidemian aikana myös muut sairaudet tulevat hoidetuiksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindén.

17.55 Aki Lindén sd: Arvoisa herra puhemies! Nämä 86 ja 88 §:t käsittelevät todella, niin kuin kaikki tiedämme, varsin erilaisia alueita liittyen tähän koronakriisin hoitoon nyt poikkeusolojen aikana.

Tämä 86 § on minusta sen takia erittäin tärkeä, että me olemme jo nyt huomanneet, että tämä alueellinen tilanne vaihtelee merkittävästi. Meillä on ollut paikkakuntia — mainitsen nyt esimerkiksi Vantaan — jotka ovat pyytäneet virka-apua jäljitykseen esimerkiksi Puolustusvoimilta. Nyt tämä 86 § itse asiassa antaa mahdollisuuden valtiovalle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja aluehallintoviranomaisille ohjata koko terveydenhuollon resurssia, siis sekä kunnallista että yksityistä terveydenhuoltoa. Toki sen täytyy olla suunnitelmallista ja perustua tarkkoihin neuvotteluihin ja täytyy sopia sitten työtehtävistä maksettavasta korvauksesta, mutta tämä antaa mahdollisuuden ohjata esimerkiksi yksityissektorilla usein tällä hetkellä olevaa ylikapasiteettia auttamaan vaikkapa esimerkiksi jäljityksessä tai tietyissä muissa tilanteissa.

Ei tämä yksinkertaista tietenkään ole. Kaikki tiedämme, ettei koronapotilaiden hoitaminen vaikkapa teho-osastolla tapahdu sillä tavalla, että sinne vain siirretään henkilökuntaa, vaikka heillä terveydenhuollon tutkinto olisikin, koska kyse on erittäin vaativasta työstä, joka käytännössä tarvitsee sitten siellä paikan päällä annettavan pitkänkin koulutuksen. Mutta on erittäin tärkeää, että tämä otettiin käyttöön.

No, tämä 88 § on, niin kuin tiedämme, myös sillä tavalla vähän erilainen tilanne, että meidän olemme nyt oikeasti vajaan vuoden eläneet olosuhteissa, joissa näitä laittoman pitkiä jonoja ei ole valvottu — siis tavallaan on ollut eräässä mielessä laitton tilanne. Nyt me teemme korjausliikkeen, jolla me, johtuen tästä vaikeasta tilanteesta ja resurssien suuntaamisesta tähän akuutin epidemian hoitoon, mahdollistamme, että se ei ole laitonta, että meillä on yli pitkät hoitojonot. Tässä on ollut yhdeksän kuukautta välissä tilanne, jossa ei olisi saanut olla, ja itse asiassa valvovan viranomaisen olisi pitänyt sanktioida — tällaisia uhkasakkojahan on aikaisemmin esimerkiksi sairaanhoitopiireille osoitettu, jos jonot ovat olleet liian pitkät — mutta minusta on ollut viisasta, että niin ei ole tehty, eli siinä on tavaltaan ymmärretty realistisesti se tilanne, mikä tuolla kentällä on.

Nämä ovat molemmat erittäin tärkeitä pykälä, ja on hyvä, että ne otetaan tässä käyttöön.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Rinne.

17.57 Antti Rinne sd: Kiitoksia, arvon puhemies! Haluan vielä todeta sen, että tämä 86 § on äärimmäisen tärkeä meidän tehohoidon kokonaisuuden varmistamiseksi tilanteessa, jossa kuljetaan ikään kun samaan suuntaan kuin tuolla Virossa on kuljettu. Nyt toivon todellakin, että siihen suuntaan ei mennä, mutta se riski on olemassa meillä täällä Suomessa. Ja meillä on käytännössä semmoinen tilanne, että tällä hetkellä on vajaa 100 paikkaa tehohoidossa käytettävissä tässä tilanteessa ja jonkun viikon kuluessa vähän reilu 100 paikkaa

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

ja kaiken kaikkiaan niitä lienee vajaa 300 paikkaa. Tämä tehohoito, jota pahimmillaan tämän viruksen hoitaminen vaatii, on äärimmäisen vaativaa hoitoa, ja siitä syystä sitä ei voi antaa kaikkialla ja ihmiset, jotka ovat sen kohteena, eivät voi välttämättä siirtyä. Sen takia on tärkeätä, että voidaan löytää oikeat hoitopaikat riippumatta siitä, mikä on kussakin sairaanhoitopiirissä senhetkinen vallitseva ajatus.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

17.59 **Aki Lindén sd:** Herra puheenjohtaja — anteeksi: rouva puheenjohtaja! [Eduskunnasta: Puhemies!] — Otetaan kolmannen kerran: Arvoisa rouva puhemies! Tulin vähän hengästyneenä tuolta rakennuksen toiselta puolelta, anteeksipyyntö sen takia.

Ihan lyhyesti olisin halunnut todeta, että juuri tuosta asiasta, josta edustaja Rinne äsken puhui, oli aivan tuore tieto omalta kotipaikkakunnaltani Turusta. Se oli Turun Sanomien sähköisissä uutisissa: Erittäin jyrkässä nousussa on tällä hetkellä TYKSiin, siis Turun yliopistolliseen sairaalaan, otettavien potilaiden määrä. Suoraan päivystyksestä oli otettu 15 potilasta sairaalahoitoon koronan takia ja eräät heistä siis suoraan päivystyksestä teho-osastolle. Eli on nyt todella sillä tavalla veitsenterällä, alkavatko meidän rajoitukset purra, jolloin me saamme tämän poikki. Täytyy muistaa, että sairaalahoito yleensä tulee aktiiviseksi tai tarpeelliseksi noin kymmenen päivän kuluttua, ehkä tietyissä tilanteissa jo viikonkin kuluttua muista oireista ja ne oireet taas alkavat ehkä noin 4, 5, 6 päivää tartunnan saamisen jälkeen. Eli se, mikä on tilanne tällä hetkellä, näkyy sairaaloissa parin kolmen viikon kuluttua. Eli toivotaan tässä parasta, ja tämä pykälä osaltaan, niin kuin edustaja Rinnekin totesi, on erittäin tärkeä tässä resurssien käytössä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta päätti perustuslakivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että valmiuslain 86 ja 88 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 ja 3 § on kumottava siltä osin kuin ne koskevat toimivaltuuksien soveltamista Ahvenanmaan maakunnassa ja että muilta osin asetus saa jäädä voimaan. Asian käsittely päättyi.

4. Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 106 §:n 1 momentissa ja 107 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta

Muu asia M 1/2021 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 2/2021 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 2/2021 vp. Nyt päätetään, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn vai sitä lyhyemmän ajan. — Valiokunnan puheenjohtaja Rinne.

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

Keskustelu

18.01 **Antti Rinne sd** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunnan mietintö koskee asetusta valmiuslain 106 §:n 1 momentin ja 107 §:n toimivaltuuksien käyttöönotosta. Kyseessä on valmiuslain 6 §:n mukainen käyttöönottoasetus. Asetuksessa säädetään hallintoviranomaisten viestintää ja toimialan ratkaisemista koskevien toimivaltuuksien käyttöönotosta. Valmiuslain 6 §:n mukaan eduskunta päättää, saako käyttöönottoasetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn vai sitä lyhyemmän ajan.

Perustuslakivaliokunnan mielestä asetukset koskevat lähinnä hallinnon sisäistä toimintaa eikä niillä rajoiteta ihmisten perus- ja ihmisoikeuksia. Vaikka asetuksen sääntely onkin eräiltä osin liian avointa, ei sitä tämän johdosta tarvitse kumota.

Valtioneuvosto on ehdottanut, että tätä asetusta ei sovelleta Ahvenanmaalla, kuten edellisessäkin kohdassa. Tällaista rajausta ei kuitenkaan ole kirjoitettu asetuksen sanamuotoon, kuten valmiuslaki edellyttää. Asetuksen alueellista soveltamista on tämän johdosta rajattava muutoksella, jolla kumotaan asetuksen soveltaminen Ahvenanmaalla. Muilta osin asetus saa jäädä voimaan.

Perustuslakivaliokunnan mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnunen.

18.02 **Mikko Kinnunen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitos puheenjohtaja Rinteelle valiokunnan yksimielisen mietinnön esittelemisestä.

Perustuslakivaliokunta ei näe esteitä valmiuslain pykälän käytölle, ja niin se voi jäädä voimaan. Toki Ahvenanmaa jää ja rajataan ulkopuolelle.

106 §:ssä on kysymys viestinnästä, ja kiinnitimme valiokunnassa huomiota siihen, että tämän viestinnän keskittämisen tulee koskea vain ja ainoastaan tätä koronapandemian tilannetta. Totesimme siellä myös, että valtioneuvostolla on jo nyt valtioneuvoston ohjesäännön takaama velvoite yhtenäistää viestintää. Viestinnän keskittäminen valtioneuvoston kanslialle rajoittaa merkittävästi eri ministeriöiden ja valtion hallintoviranomaisten mahdollisuutta itsenäiseen viestintään. Tämä valmiuslain viestintäpykälä on ehkä enemmän sopiva sotatilanteeseen kuin tartuntatautilanteeseen. Tämä on yksi esimerkki siitä, että valmiuslakia tulee käsitellä kokonaisuutena tämän kriisin jälkeen.

Toki viestinnän selkeydessä on parantamista. Tavallisen kansalaisen mielessä hallituksen linjaukset, viranomaisten määräykset ja suositukset ovat menneet sekaisin. Valmistelulla tai suunnitteilla olevien asioiden käsittely julkisuudessa on myös sekoittanut viranomaisten työtä. Siksi viestintää tulee selkeyttää ja yhteistyötä viranomaisten välillä tiivistää.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wallinheimo.

18.05 **Sinuhe Wallinheimo kok:** Arvoisa puhemies! Valmiuslain 106 ja 107 §:ien soveltaminen hallituksen esittämällä tavalla on mielestäni haastavampaa punnita kuin edellisen kohdan asiat eli 86 ja 88 §. Kukaan varmastikaan tässäkin salissa ei kiistä sitä, että hallituksen koronapäätösten jalkauttamisessa ja koronatiedotuksessa ei ole ollut viime aikoina kaikki hyvin. Tuskin kukaan myöskään hallituksen omista riveistä voi myöntää, että rajo-

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

jen koronatestauksen kuntoon saattamisessa olisi onnistuttu kovinkaan hyvin, ja itse asiassa ne valitettavasti vuotavat yhä. Myös ravintoloiden ja kuntosalien uusista rajoituksista saatiin aikaan kummallinen farssi, jossa ministeri ja avi riitelivät mediassa. Muun muassa Keski-Suomessa ravintolayrittäjät eivät tienneet samana päivänä, laitetaanko paikat kiinni vai ei.

Toki, arvoisa puhemies, jotta hallituksen viestintä- ja johtamishaasteisiin saadaan nopeasti apua, olen valmis tukemaan hallituksen esitystä perustuslakivaliokunnan tekemillä kritiikeillä ja rajauksilla. Toivon hartaasti, että myös Päätoimittajien yhdistyksen avointa kannanottoa kunnioitetaan siinä, että päätösten valmistelun läpinäkyvyyttä on ehdottomasti korostettava myös poikkeusoloissa, sillä pykälien laaja muotoilu mahdollistaa sen, että toimivaltaisia viranomaisia ja myös kuntia rajoitettaisiin tai jopa kiellettäisiin esittämästä omia näkökantojaan kiistanalaisissa asioissa. Toivottavasti tämä ei ole se suunta, johon hallitus näillä pyrkii.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ovaska.

18.06 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn edellisiin puhujiin siltä osin, että on tapahtunut viestinnässä ehkä sellaisiakin asioita, jotka ovat entisestään sotkeneet kansalaisten ajattelua, ja tällainen pitää kaikissa kohdin pystyä välttämään. Tietysti elämme keskellä kriisiä, ja silloin nopeasti vaaditaan päätöksiä ja päätöksistä pitää nopeasti kertoa. Ja niin kuin muistetaan jo vuoden takaa, kun ensimmäisiä sulkutoimia alettiin tekemään ja tietysti siellä kunnat ja eri viranomaiset lähtivät niitä toteuttamaan, niin siinä oli aikamoinen työ, mutta nyt tätä on pitkään jo jatkunut, eli nyt pitäisi pystyä jo nopeammin reagoimaan ja kertomaan oikeanlaisia tietoja ja oikealla tavalla.

Tämä pykälähän sinänsä ei tarkoita nyt sitä, että kun viestintä koordinoitusti hoidetaan yhdestä paikasta, niin ne puutteet olisivat korjaantuneet, vaan edelleen meillä on viranomaisia, toimijoita, jotka saattavat toisistaan ristikkäisiä viestejä antaa, ja silloin tietysti täytyy pyrkiä siihen, että viesti on mahdollisimman selkeä.

Tästä on johtopäätöksenä, että tulee tietysti aina muistaa se, että lainvalmisteluun pitää olla riittävät resurssit. Erityisesti kun tuolla lakivaliokunnassa istuu ja oikeusministeriön hallinnonalan kanssa työskentelee, niin kyllä siellä on aika paljon puutetta ja resurssipulaa myöskin osaltaan — että meillä ovat todella kovilla olleet nyt sitten valmistelijat tuolla ja kirjoittajat ja virkamiehistö. Eli kyllä nyt tarvitaan myöskin sitä, että hallitus huomioi siten jatkossa, jos tämä kriisi vielä pitkään jatkuu, että siellä on myöskin tekeviä käsiä, koska tämä todella vie voimia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rinne.

18.08 Antti Rinne sd: Kiitoksia, arvon puhemies! Minusta tämäkin lyhyt keskustelu osoittaa sen, että meillä on ollut kahdessa asiassa — vähintään kahdessa asiassa — tarvetta tämmöiselle pitkäaikaisemmalle pohdinnalle, parlamentaariseen pohdinnalle. Silloin, kun hallitusohjelmaa 2019 keväällä — tai kesällä — vaalien jälkeen rakennettiin, niin silloin mietittiin myös sitä, olisiko tarpeen hallintoa uudistaa tämän vaalikauden aikana valtioneuvoston tasolta, ja todettiin, että se vie niin paljon voimavaroja ja aiheuttaa niin paljon häiriöitä, että asioitten eteenpäin vieminen tulee olemaan vaikeata. Sen takia todettiin, että ei ole järkevää lähteä hallinnonuudistukseen. Minusta on aivan selvää, että me tarvitaan sel-

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

keästi tätä siiloutumista, purkavaa hallintouudistusta, joka pitää valmistella parlamentaarisesti niin, että siinä on kaikkien puolueitten yhteinen sitoumus siihen, miten lähdetään vieämään, jolloinka päästään eroon siitä, että se aiheuttaa sitä sotkua hallinnossa sen vaalikauden aikana, jolloin se otetaan käyttöön.

Toinen asia, mikä minusta on selvää: onko meidän valmiuslaki nyt sitten vanhentunut jo käyttöönotettaessa näitten tilanteitten varalta, joissa nyt eletään? On selkeätä, että pandemiaoloihin sitä ei ole tarkoitettu kaikilta osiltaan laisinkaan, ja joiltakin osilta tuntuu, ettei ollenkaan. Ja tästä syystä minun mielestäni samalla tavalla olisi järkevää käynnistää mahdollisimman nopeasti parlamentaarinen valmistelu — kun tästä kriisistä päästään eroon — tämän valmiuslain kokonaisuuden uudistamiseksi, koska kyllä meidän johtamisjärjestelmä kaipaa valmiuslain sisällä mutta myöskin muutoin selkeyttämistä. Me tarvitaan huomattavasti yksinkertaisempaa mallia johtaa tätä maata. On osoittautunut todella vaikeaksi tämän kriisin aikana näitten päätösten tekeminen. Ja se liittyy myöskin siihen, miksi tämä näyttää välillä hyvin sekavalta. Minun täytyy sanoa, että arvostan kovasti ministereitä — ja pääministeriä erityisesti — siitä, että he ovat pystyneet pitämään tämän kasassa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

18.10 Aki Lindén sd: Herra puheenjohtaja! Omalle kohdalle sattui aikanaan asia, jota ei tietenkään olisi toivonut, että sattuu, mutta siitä oppi paljon: kuuluin meripelastuksen johtoryhmään, kun Estonia upposi. Olin ollut kolme viikkoa lääninlääkärinä, ja lääninlääkärin virkatehtäviin kuului sitten olla jäsenenä ja vastata terveydenhuollon johtamisesta siinä kommodori Tiilikaisen johtamassa meripelastuksen johtoryhmässä. Tietysti se oli lyhytkestoinen kriisi, ja dramaattiset asiat olivat jo tapahtuneet, ja asiat olivat pitkälti jälkihoitoa, mutta viestinnästä silloin opin, koska meidän puheenjohtajamme, kommodori Tiilikainen, josta tuli myöhemmin kansanedustaja, keskittyi erittäin paljon siihen viestintään. Kolmesti vuorokaudessa oli viestintätilaisuus, lehdistötilaisuus, ja siellähän oli paikalla koko kansainvälinen lehdistö. Pieni Turun lentokenttä oli täyttynyt ulkomaisista koneista, ja siellä olivat maailman johtavat tiedotusvälineet paikalla keskiviikkoamusta lauantaiaamuun asti, siihen hetkeen asti, kunnes hylky löytyi — silloin he poistuivat seuraavan kriisin näyttämölle. Ja oikeasti puolet siitä johtamisesta oli viestintää. Omalta osaltani ihaillen seurasin silloin meripelastuksen johtoryhmän työtä.

Aivan niin kuin tässä edustajakollega Rinne äsken totesi... Kun tämä asia oli lähetekeskustelussa tässä pari päivää sitten, niin käytin itse puheenvuoron, joka — toisin kuin puheenvuoroni yleensä — oli kirjoitettu etukäteen, ja käsittelin siinä sellaisten kriisien johtamista, jotka ovat pienempiä kuin sota mutta ovat kuitenkin suurempia kuin yhden hallinnonalan kriisi, ja tämä koronakriisihän on juuri sellainen. Tämä on terveydellinen, tämä on taloudellinen, tämä on sosiaalinen, tämä on hyvin laaja-alainen kriisi. Meillä on Suomessa erinomainen kirja, jonka toimittivat aikanaan pääministeri Vanhasen kahden hallituksen valtiosihteeri Risto Volanen ja eversti Pekka Visuri ja jossa käsitellään kuutta eri siviilikriisiä vuosien 2004 ja 2010 välillä. Keskeinen johtopäätös on se, että meidän täytyisi juuri, niin kuin tässä edustaja Rinne totesi, keskittää uudella tavalla valtioneuvostoon tällöisten laaja-alaisen kriisien johtamista, koska muuten tämä helposti siiloutuu.

Ja nyt mitä tulee ihan tähän viestintäkohtaan, niin tämä tietysti on vain yksi osa tätä kokonaisuutta. On erittäin haastavaa ja tavallaan hienoa, että me hyvin demokraattisissa oloissa — minä pidän Suomea aidosti demokraattisena maana, jossa on laaja sananvapaus

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

— pystymme johtamaan ylipäätään tällaisista kriisistä. Selasin tuossa juuri sosiaalista mediaa ja näin, milloin arvostellaan ketäkin ministeriä siitä, ettei olla saatu välittömästi johonkin televisio-ohjelmaan, tai jostain muusta. Tämä on ihan selvä, että pitää tiedottaa, mutta sitten hetkittäin tulee kyllä ylivoimaisia pyyntöjä, niin että pitäisi olla vuorokaudet ympäri koko ajan jossakin ajankohtaisohjelmassa keskustelemassa näistä asioista ja sillä tavalla palvella mediaa. Keskittämistä tarvitaan, mutta se ei merkitse millään tavalla suiden tukkimista.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pirttilahti.

18.13 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn tähän perustuslakivaliokunnan päätösesitykseen ihan täysin, ja tässä on erittäin hyvää keskustelua käyty viestinnän osalta. Tämä kriisihän on varmaan monestakin kohtaa antanut meille uutta oppia, otetaan nyt vaikka nämä Vantaan lentokenttätahtumat silloin heti kriisin alussa. Jos on useampi ministeriö viemässä asiaa eteenpäin, niin siellä lopputulemana voi ollakin, että sitten ei tapahdukaan ihan niitä asioita, mitä laajemmin olisi tarkoitettu ja mihinkä suuntaan olisi pitänyt asioita viedä.

Edustaja Rinne nosti erittäin hyvin esille sen, että nytkin voitaisiin tähän valmisteluun lähteä mutta varsinkin parlamentaarisella pohjalla voitaisiin lähteä kaikkienensa katsomaan näitten siiloutuneitten ministeriöitten päätöksentekoprosesseja kriisitilanteissa ja yhtä lailla sitten sitä, miten se vaikuttaa siihen yrittäjään tai siihen toimijaan kentällä, että siihen saadaan selkeä, yksinkertainen ja yksituumainen viesti siinä, miten pitää siellä pohjalla toimia.

Yhdyn täysin tähän esitykseen.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta päätti perustuslakivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että valmiuslain 106 §:n 1 momentissa ja 107 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 ja 3 § on kumottava siltä osin kuin ne koskevat toimivaltuuksien soveltamista Ahvenanmaan maakunnassa ja että muilta osin asetus saa jäädä voimaan. Asian käsittely päättyi.

5. Muu asia: Valtioneuvoston asetus ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Muu asia M 3/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään perustuslakivaliokuntaan. — Ministeri Haatainen, esittelypuheenvuoro.

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

Keskustelu

18.15 Työministeri Tuula Haatainen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto antoi 8. päivä maaliskuuta asetuksen ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Tällä asetuksella säädetään niistä alueista, joilla majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettuun lakiin lisättyä väliaikaista sulkupykälää sovellettaisiin. Koska ravitsemisliiketoiminnan sulkemista koskeva laki käsiteltiin eduskunnassa perustuslain 23 §:n mukaisena poikkeuksena perusoikeuksiin poikkeusoloissa, on tämä kyseisen lain nojalla annettu asetus tuotava eduskunnan jälkitarkastettavaksi samalla tavalla kuin valmiuslain pykälien käyttöönottoasetukset.

Tässä asetuksessa siis säädetään ravitsemusliikkeiden sulkua voimaan niillä alueilla, joilla se on välttämätöntä covid-19-viruksen leviämisen estämiseksi. Valtioneuvosto on arvioinut ravitsemisliikkeiden sulkemisen välttämättömyyttä alueittain Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntijatietoihin pohjautuen.

Ravitsemusliikkeet on asetuksen nojalla pidettävä suljettuina kaikissa leviämis- ja kiihtymisvaiheen maakunnissa. Leviämisvaiheen maakuntia ovat asetuksen antamisen hetkellä olleet Uusimaa, Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa ja Ahvenanmaa. Kiihtymisvaiheen maakuntia puolestaan ovat olleet Kymenlaakso, Pirkanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Etelä-Savo, Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi. Lisäksi on arvioitu, että välttämättömyytedellytys ravitsemusliikkeiden sulkemiselle täyttyy perustasolla olevassa Keski-Suomen maakunnassa, jossa taudin ilmaantuvuusluvut ovat lähes yhteneväisiä Lapin maakunnan kanssa.

Maakunnissa, jotka eivät ole rajoituksen piirissä, ravitsemusliikkeet voivat olla jatkosakin avoinna asiakkaille. Näiden yritysten on noudatettava rajoituksia, jotka on annettu tartuntatautilailla ja sen nojalla.

Sulkemista koskeva asetus olisi voimassa 28. maaliskuuta saakka. Ravitsemisliikkeiden sulkeminen on alueellisesti ja ajallisesti rajattava vain välttämättömään, joten valtioneuvosto seuraa asetuksen voimassaolon aikana tautitilanteen kehittymistä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntijatietoihin pohjautuen. Tilannetta arvioidaan viikoittain. Rajoituksia on ryhdyttävä purkamaan niillä alueilla, joilla ne eivät enää ole välttämättömiä. Sulkemisen piiriin voidaan lisätä myös uusia alueita, jos tautitilanne niillä pahenee.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

18.18 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ravintoloiden sulkeminen on suuri päätös, jonka seuraukset ovat laajemmat kuin mitä moni ajattelee. Ravintoloiden sulkeminen laittaa muun muassa kaiken keikkatoiminnan jäihin. Näin ollen kaikki ravintolatapahtumien ympärillä tapahtuva työ katoaa, mikä tarkoittaa, että iso joukko suomalaisia jää vailla työtä vähintään tilapäisesti, pahimmillaan pysyvästi. Ei ole hommia silloin myöskään laulajille, tiskijukille, roudareille, valomiehille. Keikkapaikat on suljettu. Tietysti ravintolahenkilökunta — baarimikot, järjestyksenvalvojat, baarien ja ravintoloiden omistajat — voi joutua työttömäksi. Tämän asian ohessa haluan nostaa todella vakavan asian: Nimittäin 97 prosenttia esiintyjistä musiikin alalla on freelancereita, yksinyrittäjiä. Monet heistä eivät ole saaneet vuoteen yhtään mitään tukea mistään, he eivät kuulu mihinkään. Tapahtumateollisuus on kriisissä ja näin ollen myös tapahtumien järjestäjät ja tietysti esiintyjät.

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

Arvoisa puhemies! Kannan suurta huolta Suomen ravintola-alan selviämisestä kriisin yli. Ala on todella merkittävä Suomen taloudelle, kun asiaa tutkaillaan työpaikkojen määrän ja alan liikevaihdon kautta. Alalla toimii noin 9 600 päätoimista yritystä, ja sen liikevaihto on sivutoimiset yritykset mukaan laskettuna yli 5 miljardia euroa. Näin ollen myös ravintolatoimintaan liittyvä verokertymä on vuosittain miljardiluokkaa. Ala työllistää välittömästi noin 81 000 työntekijää ja välillisesti 36 000.

Tähänastiset ravintola-alan saamat tukipaketit ovat kattaneet vain murto-osan koronan aiheuttamista tappioista. Nyt kun ravintoloiden ovet suljetaan pandemian taltuttamiseksi, on tukien oltava riittävällä tasolla, jottei alaa kohtaa valtava konkurssiaalto. Lisäksi on varmistettava, että tuki löytää perille oikeisiin osoitteisiin. Tässäkin on esiintynyt aiemmin ongelmia.

Arvoisa puhemies! Toivon hallitukselta kattavaa ja toteuttamiskykyistä suunnitelmaa ravintola-alan ja ennen kaikkea sen parissa leipänsä tienaaavien suomalaisten pelastamiseksi.

Ja vielä nostan tämän tapahtuma-alan ja esiintyjien tilanteen esille. He ovat vuosikausia maksaneet veronsa tähän kotimaahansa, ja he ovat kantaneet kortensa kekoon myös tämän yhteiskunnan rakentamisessa. Heillä on perheet. Tällä hetkellä tulevaisuus ei näytä kovin valoisalta. Osa heistä jo tähyilee uutta ammattia, mutta se ei välttämättä ratkaise kaikkea ongelmaa.

Tämä tiukka sulku kolmeksi viikoksi voi saada tartuntaluvut vähenemään, mitä me kaikki toivomme, mutta jotta tämä mahdollisimman tehokas toimi purisi kunnolla, yksi asia ihmetyttää kuitenkin edelleen: Miksi rajavalvonta on edelleen melko heikkoa? Ihmisiltä edellytetään testiä, mutta se ei ole vielä kukaan must.

Joten paljon on pohdittavaa hallituksella ja koko eduskunnalla, mutta totta kai uskomme parempaan tulevaisuuteen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

18.23 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn edustaja Elomaan huoleen ja osanottoonkin siitä, että ravintola-alan tilanne on tällä hetkellä erittäin vaikea tietenkin tämän sulun johdosta, mutta jo ennen sulkuaan asiakkaiden lukumäärät alkoivat huomattavasti vähentyä. Havaitsin sen itse, kun kävin muutamissa ruokaravintoloissa. Asiakkaita oli kovin vähän, ja sen takia meidän täytyy huolehtia tuesta. Tiedän, että siitä on keskusteltu, sen määrästä, ja on erilaisia näkemyksiä, mutta yhteinen näkemyksemme on, että tämmöisessä tilanteessa tukea ehdottomasti tarvitaan.

Itse pyysin puheenvuoroni sen takia, että kysymys alueellisuudesta tämän epidemian yhteydessä on koko ajan ollut haastava ja mielenkiintoinen. Nytkin tämä asetus on valmisteltu, niin kuin ministeri Haatainen sen esitteli, niin että eräät alueet — ulkomuistista Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa ja Kainuu ja oliko vielä yksi, Etelä-Savo, no ei se ole tässä, mutta 4—5 aluetta — jotka eivät ole kiihtymis- ja leviämisaluetta, jäävät nyt näiden rajoitusten ulkopuolelle. Niissä noudatetaan sitten taas niitä rajoituksia, joita olemme erikseen tartuntatautilain 58 a §:n kautta säättäneet yleensä ravintolatoimintaan tässä viime aikoina.

Mutta kysymys on tietysti siitä, että erilaiset epidemiat ovat erilaisia. Jos meillä on salmonellaepidemia, niin se ei edellytä edes kokonaisen paikkakunnan ravintoloiden sulkua vaan se voidaan kohdistaa yhteen tai kahteen ravitsemisliikkeeseen riippuen siitä, mikä se

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

tartunnan kulku on ollut. Meillä on muunlaisia epidemioita. Mutta nyt varsinkin tämän brittimuunnoksen jälkeen meillä on niin tarttuva koronavirus tässä, ja nyt on myös saatu tietoa, että sen vaarallisuus — siis sairauden laatu, jonka se aiheuttaa, ja kuolemanriski — on suurempi kuin siinä perusviruksessa alun perin oli, että nyt me joudumme pohtimaan sitä, että onhan se kuitenkin täällä koko maassa, ja jos me reagoimme vasta siinä vaiheessa, kun me olemme nähneet jollakin alueella tautiryppään, niin me olemme periaatteessa pari viikkoa jäljessä siitä reaktiosta.

Miettikääpä niitä alueita, jotka nyt Suomessa ovat kaikkein suurimman tartunnan alueita, Ahvenanmaata ja Satakuntaa. Ne olivat pari kuukautta sitten alueita, joissa ei ollut tartuntoja juuri ollenkaan. Ei ollut helposti ennakoitavissa, että niistä tulee alueita, joissa sitten on näin voimakas tartunta. Ja sen takia itse ymmärrän sen, että tämä on nyt pantu voimaan näinkin laajalti tässä maassa — mutta huom. korostan: ei kuitenkaan olla laitettu voimaan koko maassa, eli kyllä tässä ollaan haettu tätä välttämättömyyttä ja tätä, että ei ihan kaavamaisesti laiteta koko maahan, vaikka se on kuitenkin vain vähemmistö alueesta, joka on nyt tässä vaiheessa jätetty ulkopuolelle.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen.

18.26 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn edustaja Elomaan ja Lindénin huoleen ravintola-alan toimijoiden tilanteesta, joka oli jo ennen tätä päätöstä vaikea ja joka edelleenkin vaikeutuu. Kyllähän tässä on uhkana se, että monet yritykset ajautuvat konkurssiin tämän tilanteen vuoksi.

No, tämä asetus noudattaa todellakin niitä linjauksia, joista eduskunnassa on jo päätetty, mutta haluan tässä yhteydessä nyt todeta sen, että pidän kyllä vahinkona sitä, että hallitus ei ole pystynyt valmistelemaan ikään kuin hienosyisempää esitystä näistä alueellisista toiminnaista. Jos ajatellaan vaikkapa Uudenmaan maakuntaa tai kotimaakuntaani Kanta-Hämettä, niin siellä on kuntia, joissa tartuntatilanne on huolestuttava, mutta sitten on niitä alueita, joissa ei juurikaan tartuntoja edes ole, ja yrittäjät kokevat kyllä varsin epäoikeudenmukaisena sen, että niilläkin alueilla joudutaan sitten kuitenkin näihin toimiin osallistumaan. On tietysti selvää, että laitetaanpa raja minne tahansa, niin aina se tuo sen rajapintaongelman. Mutta eduskuntahan antoi ponnin, jossa se edellytti, että jatkossa sitten tulisi päästä ikään kuin hienosyisempiin alueellisiin ratkaisuihin.

Ja toinen tietysti koskee myös näitä erilaisia ravintolayrityksiä. Nythän näitä käsitellään kaikkia samalla tavalla, olipa kysymys yökerhosta tai huoltoaseman ravintolatoiminnasta, ja tässäkin suhteessa tarvittaisiin hienojakoisempia esityksiä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnunen.

18.28 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä asetuksessa säädetään ravintoloiden sulkemisesta alueilla, joissa sulkeminen on tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämätöntä. On hyvä, että tästä rajautuu pois sellaisia alueita, jotka ovat tautitilanteen mukaan enemmän suojassa. Mutta aina, niin kuin edellä jo kuulin, se rajaaminen on hankalaa.

Otan esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan, joka on hyvin leveällä oleva alue. Sieltä kotikunnastani Reisjärveltä on Kuusamoon melkein 500 kilometriä, ja alueet ovat hyvin erilaisia, eri maakunnan kolkat ovat hyvin erilaisia. Ehkä juuri sellaisilla alueilla, joissa on erilaista

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

maastoa, harvaan asutulla seudulla, on enemmän vaikeaa ymmärtää ja hyväksyä näitä rajoituksia, kun ollaan taloudellisesti tiukassa tilanteessa.

Tässä on toki pohdittu näitä hienosyisempiäkin jakoja. Sairaanhoitopiiritasoinen jaottelu ei toisi kovin paljon hienosyisempää erottelua kuin tämä maakuntajako. Kuntajakoa vastaan taas puhuu se, että henkilöt liikkuvat kunnista toiseen ja kuntien välillä ja pienessä kunnassa voi ryväsmaisen leviämistavan vuoksi tulla äkillisiä muutoksia. Ja toki yritykset voisivat pienten naapurikuntien välillä joutua epätasapainoiseen kilpailuasetelmaan maantieteellisesti. Nämä kaikki ovat järkeenkäyviä perusteluja. Ehkä sekin on riski, että tällainen hienosyisempi erottelu voisi johtaa siihen, että ihmiset liikkuisivat aikaisempaa enemmän kuntien välillä. Myöskin tiedon saaminen epidemiasta voisi olla kuntakohtaisesti hankalampaa saada, ja myöskin viestinnällisesti se voisi olla hankalaa. Mutta siitä huolimatta on tärkeää, että jatkossa kaikkien perusoikeuksien rajoittamisen kohdalla me tarkastelemme alueellisia eroja ja teemme vain sellaisia rajoitustoimenpiteitä, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Wallinheimo.

18.31 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Selvää on, että tämmöisessä epidemian tilanteessa toimia tarvitaan, mutta toisaalta tässä myös se viestintä on ollut — mistä edellisissäkin kohdissa sanoin — hiukan hataralla pohjalla. Varsinkin Keski-Suomi oli siinä mielessä mielenkiintoinen paikka, että vielä 5.3. koronanyrkki sanoi, että Keski-Suomi on tällä hetkellä epidemian perustasolla eikä ravintoloiden sulkeminen ole tarpeen. Kuitenkin muutama päivä myöhemmin mentiinkin Jyväskylän mukaan ja sitä kautta sitten jouduimme tähän lockdown-tilanteeseen. Joten toivoisin hartaasti, että näissä käytettäisiin siten vielä paljon parempaa viestintää kuin tähän mennessä on tehty.

Mutta, arvoisa puhemies ja työministeri Haatainen, tilannehan on nyt se, että kymmenentuhannet työntekijät luultavasti menettävät työnsä, jos ravintola-ala ei tästä tokene. Mielestäni edustaja Elomaa piti täällä hyvän puheenvuoron niin ravintola- kuin tapahtumalankin puolesta, ja tietyllä lailla nyt ala tarvitsee kylmäkäynnistyksen ryypyn. Ei ryypyyä alkoholimielessä vaan yleensä sen kylmäkäynnistyksen, jotta ala taas pääsisi jaloilleen tämän tilanteen jälkeen, varsinkin, jos tilanne tulee olemaan nyt se, että tämän kolmen viikon lockdowninkin jälkeen vain tietyillä kakkostason alueilla saadaan ottaa yksi kolmasosa ihmisiä ravintoloihin sisään ja tämä voi kestää jopa kesäkuun loppuun asti. Tässä olisi yksi keino, joka on se alkoholin alvin alentaminen ruoan alvin tasolle. Se olisi se nopein ja helpoin keino, ja toivonkin, että hartaasti pohditte nyt sitten tulevassa kehysriihessä, voisiko tämä olla nyt semmoinen kylmäkäynnistämiskeino, jolla ala saataisiin tästä taas jaloilleen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pirttilahti.

18.33 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn täysin tässä salissa kollegoiden puheenvuoroihin tästä matkailu- ja ravitsemusalan kurimuksesta, mitä tässä on jo vuosi tehty. Kun katsotaan tätä liiketoiminnan puolta, niin kyllähän se surkeassa mitassa on, kun on ensin säädetty vähemmäksi istumapaikkoja ja rajoitettu aikatauluja ja niin edelleen, vaikka ravintola-ala onkin tehnyt paljon työtä oman hygieniapuolen ja myös tartuntataaran ja muun osalta. Kun olen useissa ravintoloissa käynyt katsomassa, niin hyvin ovat

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

menneet nämä niin sanotusti opit perille. Aika harvassa ravintolassa käyttäydytään niin sanotusti epämääräisesti. Että kyllä hyvin on ravintolapuoli hoitanut.

Toinen on tosiaan tämä esityspuoli, mikä tässä tuli esille kanssa. Todellakin esiintyjät ja tapahtuma-ala ovat olleet kanssa kovassa kurimuksessa.

Toivon kanssa samalla tapaa, että tämä tuki olisi vahva ja hyvin kohdentunut, koska tämä kolmen viikon täysi sulku aiheuttaa pidempijänteisen talouden kurimuksen kuin oikeastaan tämän kolme viikkoa, kuten tässä edustaja Wallinheimokin otti esille. Ei se ole pelkästään se kolme viikkoa, vaan menee pidempi aika — kautta sitten, jos me päästään vielä tässä eteenpäin.

Eli otan huolta siitä, mutta kyllä toisaalta me tarvitsemme tautitilanteen takia sulkua. Itse olen sitä pohtinut monestikin ja edelleenkin, olisiko kuitenkin vielä jollain tavalla voinut tässä tilanteessa miettiä erilaisten ravintoloiden tyytymättömyyksiäkin, mutta sielläkin tulee sitten tietenkin reunanvetoja, esimerkiksi lounas- ja huoltoasemaravintoloitten toiminnan jatkuvuus.

Take awaytähän on monessa paikkaa tällä hetkellä olemassa, ja ehkä se tuo jonkun leivän niin asiakkaalle kuin yhtä lailla ravintolan ylläpitäjällekin.

Tästä maakunnallisesta tasosta, mihinkä tässä on päädytty: Valtioneuvosto on ihan hyvin päättellyt sen, vaikka talousvaliokunta tekikin hienosyisempiä esityksiä sairaanhoitopiireittäin tai kuntatasoittain tai seutukunnittain. Hyvin on perusteltu se, että näissä esimerkiksi seutukunnat eivät ole virallisia alueita ja sairaanhoitopiirikin on hieman epämääräinen. Ja sitten jos pohditaan tätä kuntakohtaisuutta: se raja on niin pieni, että siinä tulisi siirtymää — jos nytkin voi siirtymää tulla. Kun katsotaan maakunnittain, niin voin tässä pienesti huumorilla heittää, tuleeko tässä mieleen Leevin ja Leavingsin laulu Pohjois-Karjala, koska se ei ole tässä listalla mukana. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rinne.

18.36 Antti Rinne sd: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tietenkin täytyy todeta se, että ymmärtää hyvin sen tuskan ja huolen, mikä tuolla yrityksissä on. Tämähän koskettaa oikeastaan kaikkia niitä aloja, joissa ihmiset ovat keskenään kontakteissa paljon, ja ravintola- ja tapahtuma-ala nyt ovat keskeisiä sellaisia, joissa tämä on vaikuttanut kovasti. Minun mielestäni on ihan selvää, että näitten alojen osalta täytyy löytää erilaisia keinoja, joilla auttaa eteenpäin.

Samalla totean sen myöskin, että tässäkin asiassa saattaa olla parempi tällainen kertarytinä, kertaitku kuin pitkä vitinä. Minä näen sillä tavalla, että meillä on selkeästi hahmotettavissa oleva tulevaisuus, jossa tämä tauti on voitettu. Se vain edellyttää nyt meiltä suomalaisilta vahvaa uskoa siihen, että näillä toimenpiteillä, jotka ovat nyt käynnissä, saadaan tämä tilanne hallintaan, taudin leviäminen pysähtymään ja päästään kesään ikään kuin vähän normaalimmissa oloissa. Jos kaikki menee hyvin rokotuksen suhteen, meillä on näköpiirissä paljon, paljon valoisampi tulevaisuus jo ensi syksynä. Ja minä haluan uskoa siihen, että näillä toimenpiteillä pystytään viemään asioita eteenpäin tavalla, joka alkaa näyttäytyä tavallisille suomalaisille, myös yrityksille, paljon, paljon parempana, valoisampana tulevaisuutena.

Tämä vaatii näitten yritysten näkökulmasta selkeästi toimenpiteiden käynnistämisiä, tukia siihen, millä saadaan liikkeelle näitä jäätyneitä markkinoita. Minun mielestäni hallitus

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

on tehnyt siinäkin erittäin paljon isoja satsauksia, ja toivon, että niitä jatketaan niin pitkään, että meidän talouskasvu vahvasti lähtee viemään asioita eteenpäin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Haatainen.

18.38 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos hyvistä puheenvuoroista. Ymmärsin, että tälläkin kertaa salissa ymmärretään tämän päätöksen välttämättömyys, jotta saamme tämän taudin, epidemian, aisoihin. Täällä kannettiin huolta aivan oikeutetusti tämän alan selviytymisestä taloudellisesti: edustaja Elomaa, edustaja Wallinheimo, perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Rinne, Pirttilahti, monet, ottivat tämän puheenvuoroissaan esille. Näiltä osin valmistelu on valtioneuvostossa käynnissä, eli kompensatiomalli on tulossa, ja ministeri Lintilä sitä valmistelee. Tähän liittyy myös tapahtuma-ala, kulttuuriala, ja myös niiltä osin ollaan näitä kompensatiomalleja tässä entisestäänkin parantamassa.

Edustaja Räsänen puhui tästä hienosyisemmästä aluejaosta ja joku muukin, osa edustajista otti sen esille. Tässä tartuntatautilanteessa ja virusmuunnoksen vuoksi on nähty tämä aluejako välttämättömänä. Tätä aluejakoa ja sitä hienosyisyyttä on kyllä pohdittu, mutta tämä on tullut nyt tähän ratkaisuksi, ja me olemme näitä päätöksiä tehneet THL:n analyysien ja suositusten pohjalta. Tartuntatautilannetta seurataan, ja siellä pohjatietona on sairaanhoitopiirien informaatio ja THL:n seurantatiedot, ja tämä perustuu näihin asiantuntijaraportteihin.

Edustaja Pirttilahti... [Antti Rinteen mikrofonin avautuu — Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Taisi mennä mikki.

Jaha, no niin. Ai sen voi sieltä kaukaa säätää. — Edustaja Pirttilahti otti esille sen, että tämä ravintola-ala on toiminut hyvin. Kyllä, näin on. Hyvässä yhteistyössä ja paljon hyvää työtä on tehty, mutta tähän ei olekaan niin kuin syytös siitä, miten oltaisiin toimittu, vaan tämä on itse asiassa keino, jolla pyritään pelastamaan myös taloudellisesti näiden ravintoloiden toiminnan selviytyminen, kun tehdään tällainen täsmäpäätos nyt: kerralla kiinni, ja sitten avataan, 28.3. tämä päättyy. Ja sitten tullaan säätelemään tartuntatautilain mukaisin keinoin jatkossa tätä toimintaa. Tämä on valitettavaa, että tällaiseen joutuu menemään, mutta jos muistetaan sitten — ehkä se tuo tässä sitä suhteellisuutta — että monissa maissa on oltu täydellisessä sulussa jo kuukausikaupalla, eli emmehän me yksin ole. Siinä mielessä olemme pystyneet justeeraamaan tätä politiikkaa niin, että täydellistä sulkua ei ole tarvinnut niin pitkäksi aikaa laittaa. Mutta nämä virusmuunnokset ovat todellinen ja vaarallinen riesa, ja siitä syystä tässä täytyy nyt tehdä kaikki keinot, että tautiepidemia ei pääse leviämään ja että rokotuksilla saadaan immunitettia niin, että pystytään sitten palaamaan jossain vaiheessa normaaliin päiväjärjestykseen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rinne.

18.42 Antti Rinne sd: Arvoisa puhemies! En halua pitkittää keskustelua, mutta muutama asiaan haluan tuoda vielä huomioni:

Se, minkä takia tämä täyssulku on ikään kuin nyt näillä alueilla tarpeen, liittyy siihen, että tämä tautimuunnos on todella väkevä leviämään. Me käytiin keskustelua valiokunnas-

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

sa tästä näkökulmasta ottaen huomioon se, mitä Ahvenanmaalla tapahtui tässä nyt jo muutamana viikkoa sitten ja mitä on tapahtunut Irlannissa joulun tienoilla. Näistä lähtökohdista näyttää täysin perustellulta, vääjäämättömältä, että tällainen sulkua tähän tilanteeseen tarvitaan.

Mutta yhtä vakava oli keskustelu myös siitä, että meidän täytyy pystyä tällaiseen alueellisesti hienosyisempään ja myöskin ehkä toiminnallisesti, niin kuin täällä on tullut esille, tarkempaan rajaukseen tulevaisuudessa. Jos tämä tautitilanne tämän kolmen viikon jälkeen lähtee helpottamaan, on tärkeätä, että tartuntatautilakia sovellettaessa tai uutta ravintoloitten aukioloaikaa sovellettaessa lähdetään miettimään sitä, missä kohdin se on tarpeen. Kun kysymys on siitä, että nyt rajataan ihmisten välisiä kontakteja, niin sitten täytyy miettiä se, että jos avataan kuitenkin niitä, niin miten se sitten soveltuu eri alueille paremmin ja täsmällisemmin määriteltynä ja eri toimialoille myöskin tai eri toimintoille ravintola-alalla.

Nämä ovat tärkeitä havaintoja, jotka perustuslakivaliokunta otti esille tuossa keskustelussa ja jotka pitää myöskin valtioneuvoston ottaa huomioon.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin perustuslakivaliokuntaan.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle elintarvikelaiksi ja laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 3/2021 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 16.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 18 §:n sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 8/2021 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 2/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 16.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain ja yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 256/2020 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2021 vp

Pöytäkirja PTK 22/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 16.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asumisoikeusasunnoista sekä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 189/2020 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 1/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 16.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 16 ja 22 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 15/2021 vp

Valiokunnan mietintö StVM 6/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 16.3.2021 pidettävään täysistuntoon.

11. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 16.3.2021 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.44.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola